

El "paraigua" de Chirac no sedueix ningú

En voler restablir "la grandeur" a cop d'assais nuclears Chirac ha començat a fer una davallada. Els indicis ja efecten tot França. I Europa s'ho mira de prop, inquieta i alhora escèptica.

França es troba malament. El diagnòstic de la malaltia no és fàcil d'establir, però els símptomes són clars: els sondeigs davallen per definir nous rècords d'impopularitat del president, la Borsa està neguitosa, el primer ministre és sospitós de delictes d'ingerència, la majoria parlamentària deixa entreveure esclatxes cada cop més grosses, la població tem nous atemptats... Ja en el terreny de la psicologia col·lectiva, hi ha qui parla de clima de ressentiment, d'impaciència. En tot cas, França passa una crisi de confiança en ella mateixa.

Feia només uns dies que s'havia instal·lat a l'Elisi. En anunciar, el 13 de juny, que França reprenia les proves nuclears el president Jacques Chirac entrava en contradicció amb el desig anunciat de desenvolupar una política estrangera i de seguretat comunes d'àmbit europeu.

La pregunta clau és saber si darrere la represa de proves nuclears hi ha un canvi de doctrina de dissuasió. François Heisbourg, president del Comitè Francès de l'Institut d'Estudis Estratègics, diu que, encara que la utilitat o necessitat de les proves sigui contestable, res no permet d'afirmar que aquests assaigs tradueixen un canvi radical de doctrina. La llei de programació militar, que ha de ser presentada al Parlament la primavera del 1996, permetrà de veure més clarament quines són les intencions. Per alguns especialistes les coses van canviant. La fractura definitiva seria la introducció d'una component nuclear precisa i selectiva, és a dir, la posada al

Un escamot de la Marina francesa, durant l'abordatge del Rainbow Warrior II. Aquestes accions han estat impopulars.

punt d'armes nuclears miniaturitzades per a utilitzar en el camp de batalla i amb efectes molt localitzats. És clar que si un giny d'aquesta mena fos previst per la llei de programació militar, el debat sobre la qüestió nuclear prendria tota una altra dimensió.

De moment, i fins aleshores, a la presidència francesa, li cal encarar-se amb la nova situació diplomàtica creada per la represa de les proves. Queda fora de tot dubte que Jacques Chirac havia subestimat les protestes que la seva decisió desencadenaria. Poc s'imaginava que la tempesta arribaria fins a esquerdar la cohesió de la UE; ni que al seu pas deixaria un rastre de visites oficials anul·lades, boicot als productes francesos o una campanya de protesta —la primera de l'era telemàtica— a la xarxa Internet.

La manera casolana, oportunista i poc elegant que Chirac va trobar per sortir del pas davant els seus *partenaires* no va acabar de convèncer: ningú no s'ha

sentit seduït pel paraigua nuclear ofert a corre-cuita per Chirac.

Plantejar una dissuasió concertada vol dir plantejar una qüestió de lideratge a l'interior de la Unió Europea. I una cosa és acceptar una tutela lluynana dels Estats Units i una altra, ben diferent, alterar el principi d'igualtat entre els estats membres de la UE.

Posar damunt la taula aquest debat pot tenir una conseqüència positiva: que la política estrangera i de seguretat europea sigui el centre de la Conferència Intergovernamental del 1996. Ara com

ara el grau de consens i de confiança entre els quinze no és el que fóra desitjable.

El comportament i l'estil de Jacques Chirac no ajuden a millorar la situació. El diari conservador alemany *Frankfurter Allgemeine* afirmava directament que la política de "cavaller sol" de Jacques Chirac augura un mal avenir per a Europa. El *Financial Times* de Londres deia que Chirac s'adona que no pot arengar la resta del món com si es tractés d'una reunió del RPR.

Entre errors i precipitacions diplomàtiques d'una banda, i política aferrissada i constant de protecció dels interessos nacionals d'una altra, França pot trobar-se amb resultats inesperats.

Les proves continuen essent actualitat. I si l'objectiu teòric és de dissuadir els enemics potencials, allò que aconseguixen és de dissuadir els *partenaires* europeus de creure en les bones paraules de París quan parla de construcció europea i de concertació. **Montserrat Besses**